

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/120/2021
Identifikačné číslo spisu:	6414207281
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6414207281.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. X., narodeného X. N. XXXX, Z. V., O., XXX I. V., zastúpeného advokátom JUDr. Karolom Spišákom, Bratislava, Bajkalská 5/C, proti žalovanej F.. S. W., narodenej XX. Z. XXXX, G., J. V. XX, o ochranu oprávneného dediča, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6C/91/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. augusta 2018, sp. zn. 17Co/44/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má právo na úplnú náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. novembra 2015, č. k. 6C/91/2014-296 návrh žalovanej na prerušenie konania spolu so žalobou zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej spore sa žalobca voči žalovanej domáhal vydania polovice jej spoluvlastníckych podielov na špecifikovaných nehnuteľnostiach, ktoré táto nadobudla dedením po ich otcovi. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového zistenia, že konanie o dedičstve po otcovi žalobcu a žalovanej bolo právoplatne skončené dňa 29. septembra 1982 a konanie o novoobjavenom majetku dňa 22. apríla 1996. Konštatoval, že žalovaná vzniesla námietku premlčania voči uplatnenému nároku žalobcu, ktorú podľa právneho posúdenia súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôvodnú, pretože dedičské konanie po otcovi sporových strán skončilo v roku 1982 (základné konanie), resp. v roku 1996 (dodatočné konanie). Žalobca podal žalobu na súd až dňa 9. júna 2014, a to po uplynutí trojročnej premlčacej doby plynúcej od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo, pričom námietku premlčania nepovažoval za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal pritom na skutočnosť, že motiváciou žalobcu na podanie žaloby bola pomoc strýkovi pri riešení sporu so žalovanou, že žalobca dobrovoľne odišiel do zahraničia a o rodičov sa dlhé roky nestaral, do ich smrti sa s nimi osobne nestretol, preto z hľadiska dobrých mravov nie je náležité, aby nadobudol dedičstvo po otcovi v rovnakom pomere ako žalovaná. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobu žalobcu z dôvodu

premlčania uplatneného nároku zamietol.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby (druhý výrok) a vo výroku o trovách konania (tretí výrok) potvrdil a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie ohľadne dôvodnosti vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku a súčasne ohľadne záveru, že v prípade vznesenej námietky premlčania nejde o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. V tomto smere si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) na tieto v plnom rozsahu poukázal. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Podľa názoru odvolacieho súdu z dokazovania nevyplynulo žiadne také skutkové zistenie spočívajúce v konaní žalovanej, ktoré by v rámci plynutia premlčacej doby na uplatnenie nároku na vydanie dedičstva priamo a bezprostredne zabránilo žalobcovi tento svoj nárok riadne uplatniť na súde v premlčacej dobe. V spore nebol preto zistený taký výnimočný dôvod alebo okolnosti spôsobené žalovanou, v dôsledku ktorého (ktorých) by vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku zo strany žalovanej bolo dôvodné považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie z vykonaných dôkazov, ako aj právne posúdenie veci sa obsahom uplatnených odvolacích dôvodov podľa odvolacieho súdu žalobcovi nepodarilo spochybniť. V nadväznosti na odvolacie námietky odvolací súd uviedol, že v postupe súdu prvej inštancie neidentifikoval vytýkané vady konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v tomto smere sa odvolací súd stotožnil s názorom žalovanej, že podmienený návrh na vykonanie dokazovania (výsluch žalovanej) nie je prípustný, keď navyše jedine súd je oprávnený rozhodnúť, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná (samotné nevykonanie navrhovaného dokazovania preto nie je samo osebe vadou konania). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tiež nevykazuje vadu nezrozumiteľnosti (nepreskúmateľnosti), ktorá prichádza do úvahy len vo výnimočných prípadoch, kedy z odôvodnenia rozhodnutia nemožno vôbec zistiť dôvody, pre ktoré súd rozhodol (čo nie je prípad prejednávaneho sporu).

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanoveniach § 420 písm. f) C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. (nesprávne uvedené dovolateľom ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP). Podľa názoru dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.), preto považuje odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu za nedostatočné, nepreskúmateľné, nepresvedčivé a zmätočné, neobsahujúce skutkové závery súdu vo väzbe na hodnotenie dôkazov z hľadiska predmetu sporu. Dovolateľ namieta, že súd bližšie a podrobne nešpecifikoval na základe akých konkrétnych úvah založených na skutkových a právnych okolnostiach daného prípadu dospel k záveru, že vznesená námietka premlčania žalovanou nie je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. septembra 2002, sp. zn. 25Cdo/1839/2000, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. februára 2011, sp. zn. 5Cdo/32/2011, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. mája 2015, sp. zn. 5Obdo/51/2017. Dovolateľ má za to, že v danom prípade preukázal existenciu výnimočných okolností a osobitného zreteľa, pre ktoré je žalovanou vznesená námietka premlčania v rozpore s dobrými mravmi a pre ktoré je vznesenie námietky premlčania z jej strany možné považovať za zneužitie práva. Existencia výnimočných okolností a osobitný zreteľ v danom prípade spočíva najmä v tom, že žalovaná (sestra dovolateľa) sa rozhodla podať návrh na vyhlásenie za mŕtveho na dovolateľa (brata), čím úmyselne uviedla do omylu nielen štátne orgány, ale aj dovolateľa, ktorý sa nezúčastnil dedičského konania po otcovi, čím došlo k opomenutiu dovolateľa ako zákonného dediča a neoprávnenému obohateniu žalovanej o dedičský podiel dovolateľa. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľovi bránila včasnému uplatneniu práva mimoriadne závažná objektívne existujúca, náhla, neprekonateľná a nepredvídateľná prekážka, pre ktorú sa javí priznanie premlčacieho práva neprímerane tvrdým postihom pre dovolateľa. Vyššie uvedené chcel dovolateľ preukázať aj výsluchom

žalovanej, ktorý navrhoval na pojednávaní dňa 5. novembra 2018, avšak súd sa navrhnutým dôkazom nezaoberal a ani o návrhu nerozhodol. Súd prvej inštancie neodôvodnil nevykonanie doplnenia dokazovania výsluchom žalovanej, ktorý dovolateľ navrhol. Odvolací súd sa touto skutočnosťou vôbec nezaoberal a obmedzil sa len na konštatovanie, že jedine súd je oprávnený rozhodnúť, ktorý z navrhovaných dôkazov vykoná. Dovolateľ má za to, že bol pre nesprávny názor súdu ohľadne podstatnej skutočnosti dôležitej pre posúdenie veci vylúčený z realizácie jeho procesných práv (navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim), čím došlo nesprávnym postupom súdu k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom (naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p.). V nadväznosti na uvedené dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu, aby rozsudok odvolacieho súdu označený v záhlaví tohto rozhodnutia v celom rozsahu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu dovolateľa uviedla, že súd prvej inštancie a odvolací súd objektívne zistili a posúdili podstatu sporu, v rozsudkoch, ktorými žalobu zamietli, a v ktorých dostatočne odôvodnili svoje zamietavé rozhodnutia. Podľa názoru žalovanej, ňou uplatnená námietka premĺčania nie je v rozpore s dobrými mravmi a predloženým dovolaním dovolateľ nepreukázal nesprávny postup súdov, ktorý by znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces a k odopretiu prístupu k spravodlivosti. Na základe uvedeného žalovaná navrhla, aby odvolací súd dovolanie dovolateľa odmietol a dovolateľovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 C. s. p.) a či sú splnené podmienky podľa § 429 C. s. p. v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, ale nie je dôvodné (§ 447 písm. f) C. s. p.).

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 C. s. p.

9. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 C. s. p. dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 C. s. p. dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p. sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4Cdo/120/2019).

15. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. namietal arbitrárny, nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, nezrealizovaním výsluchu žalovanej, ako aj zjavné nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

16. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (sp. zn. II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (sp. zn. I. ÚS 188/06).

17. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06).

18. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 C. s. p.), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho

súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov (oboch) nižších inštancií je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď dospeli k záveru o zamietnutí žaloby z dôvodu, že žalovaná relevantne vzniesla námietku premlčania voči uplatnenému nároku žalobcu, ktorú podľa právneho posúdenia súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôvodnú, pretože dedičské konanie po otcovi sporových strán skončilo v roku 1982 (základné konanie), resp. v roku 1996 (dodatočné konanie), pričom dovolateľ podal žalobu na súd až dňa 09. júna 2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby plynúcej od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo. Z rozhodnutí súdov nižšej inštancie zároveň vyplynulo, že vznesenú námietku premlčania nepovažovali za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, poukazujúc na skutočnosť, že motiváciou žalobcu na podanie žaloby bola pomoc strýkovi pri riešení sporu so žalovanou. Navyiac v konaní bolo preukázané, že žalobca dobrovoľne odišiel do zahraničia a o rodičov sa dlhé roky nestaral, do ich smrti sa s nimi osobne nestretol.

19. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritórne vo veci samej rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 C. s. p. týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Po zistení, že dovolanie žalobcu podané na základe § 420 písm. f/ C. s. p. je síce prípustné, ale nie je dôvodné, pristúpil dovolací súd k skúmaniu podmienok prípustnosti dovolania podaného z dovolateľom tvrdených dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

21. V zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré nie sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

22. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (nesprávne dovolateľom označený ako § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.), dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie pri riešení otázky „vynimočnosti neakceptovania námietky premlčania“, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

23. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 C. s. p. má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru

dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 C. s. p.) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

24. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

25. Právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená formuloval žalobca v dovolaní, ktoré označil ako vynimočnosti neakceptovania námietky premlčania vznesenej žalovanou, vo vzťahu k nadobudnutiu dedičstva, pričom dovolateľ uviedol skutkové okolnosti, že zo strany žalovanej mohlo ísť o zneužitie práva.

25.1. Dovolací súd z obsahu spisu a z odôvodnení rozsudkov súdov nižších inštancií zistil, že hlavným dôvodom, pre ktorý žalobca podal v predmetnej veci žalobu voči žalovanej a ktorý okrem vznesenej námietky premlčania žalovanou bol dôvodom zamietnutia žaloby bola tá skutočnosť, že motiváciou žalobcu na podanie žaloby bola pomoc strýkovi pri riešení sporu so žalovanou. V konaní bolo tiež nesporne preukázané, že žalobca dobrovoľne odišiel do zahraničia a o rodičov sa dlhé roky nestaral, do ich smrti sa s nimi osobne nestretol. Naviac po roku 1989 sa podstatne zmenili politické pomery v štáte, ktoré mu nijak nebránili vrátiť sa do vlasti a riadne dbať o svoje práva. Svojom laxnosťou a nečinnosťou, resp. nezájmom o svoje práva patriace mu ako dedičovi po svojich rodičoch, si sám zaviniť, že jeho práva ako dediča zostali oslabené vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovanej. Dovolateľom nastolenú právnu otázku odvolací súd ako rozhodujúcu pre jeho rozhodnutie teda neriešil a to vzhľadom na skutočnosť, že nezistil výnimočnosť danej situácie vo vzťahu k žalobcovi ako dedičovi. Naviac od prejednávania dedičstva /1982/, ako aj dodatočne objaveného dedičstva prejednaného v roku 1996 a podania žaloby v roku 2014 uplynula doba viac ako 18 rokov. V zmysle uvedeného dovolací súd preto nemal dôvod skúmať, či odvolací súd pri riešení dovolateľom nastolenej právnej otázky postupoval správne, keď nezistil výnimočnosť situácie, pre ktorú by bolo možné postupovať tak, že by na vznesenú námietku neprihliadal z dôvodu, že bola vznesená v rozpore s dobrými mravmi, ako sa mylne domnieval žalobca.

26. Vzhľadom na formuláciu vymedzenej právnej otázky žalobcom dospel dovolací súd k záveru, že táto nekorešponduje s právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. V posudzovanom prípade odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, z dôvodu, ktorého ho aj potvrdil. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na vyriešení právnej otázky o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobcu, ktorej vyriešenie (posúdenie) možno považovať za jediný a postačujúci dôvod, na základe ktorého dospeli oba sudy nižšej inštancie k záveru o zamietnutí žaloby. Aj podľa názoru dovolacieho súdu z dokazovania vykonaného v predmetnej veci nevyplývalo žiadne také skutkové zistenie spočívajúce v konaní žalovanej, ktoré by v rámci plynutia premlčacej doby na uplatnenie nároku na vydanie dedičstva priamo a bezprostredne zabránilo žalobcovi tento svoj nárok riadne uplatniť na súde v premlčacej dobe, pričom dovolací súd nezistil výnimočný dôvod alebo okolnosti spôsobené žalovanou, v dôsledku ktorého (ktorých) by vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku zo strany žalovanej bolo dôvodné považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.

27. V dovolaní žalobcom namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia ním vymedzenej právnej otázky, by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. iba vtedy, ak by výsledok riešenia tejto otázky (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý bolo v spore rozhodnuté v jeho neprospech.

28. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní absentuje také vymedzenie

právnej otázky, od vyriešenia, ktorej reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; v dôsledku čoho prípustnosť jeho dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. nevyplýva.

29. Takto nastolená právna otázka nezakladá žiadnu opodstatnenosť racionálnej právnej argumentácie v dovolacom konaní a nie je spôsobilá byť podkladom pre vyslovenie prípustnosti dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a príp. nesprávnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

30. Vzhľadom na neopodstatnenosť námietky dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné, avšak nie je dôvodné. Dovolací súd dovolanie žalobcu ako celok odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p.

31. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C. s. p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania, o ktorom dovolací súd rozhodol podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.